

- встановлювати і корегувати стратегічні цілі інноваційної діяльності;
- розробляти і здійснювати вибір раціонального набору інноваційних стратегій;
- забезпечувати ефективність комунікативної політики із зовнішнім і внутрішнім середовищем та успішне комунікативне функціонування підприємства на ринку;
- формувати оптимальні величини витрат на інновації;
- встановлювати динаміку залежності зміни показників роботи підприємства під впливом впровадження інновацій.

Зрозуміло, що кожний елемент структури організаційного механізму інноваційної діяльності підприємства потребує ретельного дослідження з урахуванням специфіки підприємства, його структури, регіональних та галузевих особливостей, макроекономічних детермінант інноваційного розвитку. Це може бути предметом подальших наукових досліджень та розробки і впровадження на цій основі методичних рекомендацій щодо формування механізму інноваційної діяльності конкретного підприємства.

Література

1. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1027 с.
2. Економічна енциклопедія : у 3 т. Т. 2 / [редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 848 с.
3. Инновационный менеджмент: Концепции, многоуровневые стратегии и механизмы инновационного развития: Учеб.пособие / Под ред. В. М. Аньшина, А. А. Дагаева. – М.: Дело, 2006. – 584 с.

МІСЦЕ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

*О.В. Лапін, к.е.н., доцент
Одеський національний політехнічний університет*

Перш за все, слід зазначити, що в країні відсутня достатня статична база, що дозволяє відстежувати багато процесів інноваційної діяльності. Створення нормативної бази для переходу України на загальноприйняті світові стандарти обліку і статистики науково-технічної та інноваційної діяльності; створення інформаційного банку технологій, а також прогресивних форм передачі інтелектуальної продукції у виробництво повинно вирішуватися на державному рівні.

Негативно позначається на інноваційній діяльності відсутність обґрунтованих розрахунків потреби в науково-технічних розробках певного

напрямку, а також недостатнє проведення маркетингових досліджень.

Поки що форми ринкової інфраструктури інноваційної сфери розвиваються недостатньо активно.

Якщо європейська інноваційна структура нараховує більше 1500 різних інноваційних центрів, то в Україні їх на законодавчій основі – 4. Разом з тим такі науково-виробничі об'єднання як технопарки сприяють створенню нових і перепрофілюванню діючих малих підприємств на інноваційний бізнес.

Інноваційна модель розвитку економіки не може бути здійснена без збільшення коштів на науку, науково-технічні розробки та їх впровадження. У розвинених країнах держава бере на себе від 1/5 до половини національних наукових витрат. Частка витрат на дослідницькі витрати в загальній сумі державних витрат в останні 20 років стабільна, складаючи 6-7% в США, 4-5% у Франції. Німеччини, Великобританії, Італії; 3-3,5% в Японії.

Активізація інноваційної діяльності неможлива без зміцненні відносин між наукою та освітою. Звідси необхідність мотивації творчих працівників до інновацій, стимулювання інтелектуальної праці.

Людський потенціал (капітал) накопичується аналогічно матеріального та фінансового капіталом шляхом вкладення коштів для отримання прибутку в майбутньому. Мова йде про інвестування в людський капітал (в освіту, інформаційний пошук, підготовку та перепідготовку на виробництві). Тому освіті приділяється особлива увага в будь-якому суспільстві. Воно об'єднує інтереси як осіб, які бажають отримати освіту, так і інвесторів освіти.

Усвідомлена ще в 60-і роки важливість людського капіталу зумовила широке поширення інвестиційних програм з його прискореному формуванню у міру того, як у розвинених країнах наука й освіта ставали одним із принципів довгострокової державної політики, відповідні витрати включалися у виробництво.

Інтелектуальний капітал стає все більш значущим в сучасному світі, визначає імідж організації та утримання бізнесу. Останні дослідження в сфері інтелектуального капіталу свідчать про більш високої цінності інтелектуального капіталу порівняно з матеріальними ресурсами. Так, за даними професора Колумбійського університету Ф.Ліхтенберга, долар, витрачений на дослідження і розробки приносить у вісім разів більший прибуток, ніж долар, вкладений в техніку. А Ч.Хенді з Лондонської школи бізнесу стверджував, що інтелектуальний капітал корпорації зазвичай в тричотири рази перевищує облікову вартість її матеріальних доходів.

Мотивація інтелектуальної праці до інноваційної діяльності визначається багатьма факторами. Серед них одним з важливих чинників є матеріальна

зацікавленість. Мотиваційний потенціал інтелектуальної праці в нашій країні використовується недостатньо.

Для того, щоб матеріальна зацікавленість служила мотивацією участі в інноваціях, розмір винагороди повинен співвідноситися з результативністю інтелектуальної праці і тим самим стимулювати її. Наприклад, рівень оплати праці в інноваційному процесі в розвинених країнах в 2-3 рази вище, ніж по промисловості. При цьому частина заробітної плати виплачується у вигляді премій, яка залежить від отриманого результату. Встановлюються щорічні премії за комерційні успіхи.

Для творчих працівників грошова мотивація, безумовно, відіграє важливу роль, але в деяких випадках більш важливим стають мотиватори самовираження як засіб задоволення потреби більш високого порядку. Наприклад, престиж, задоволеність роботою, кар'єра, влада і вплив, можливості самовираження як особистості. Тому важливою є розробка системи мотивації, пристосована до психології індивіда.

У практиці сучасних компанії реалізується двухмоментний підхід до стимулювання праці в інноваційному процесі:

- прагнення максимально активізувати творчу особистість,
- спрямувати активність на досягнення конкретного комерційного результату.

З цією метою використовується велика кількість як матеріальних, так і нематеріальних стимулів і створення взаємодоповнювальних системи стимулювання, а також надання стимулювання праці в інноваційному процесі постійного характеру.

Велику роль у мотивації творчої праці відіграє завдання створення «навколишнього середовища», визначених умов праці, які стимулюють творчу діяльність. «Довкілля» повинна включати забезпечення працівника потрібними сучасними ресурсами, звільнення від допоміжної роботи, надання самостійності.

Зупинимося на ще одному аспекті мотивації персоналу до інновацій – це стан захисту інтелектуальної власності. Дорогі інвестиції в наукові дослідження і розробку інтелектуальних продуктів окупляться лише в тому випадку, якщо інтелектуальна власність охороняється в правовому порядку і ця охорона здійснюється не тільки на папері, а й на практиці.

Орієнтація України на реформування економіки, перехід на інноваційний шлях розвитку є єдино правильною.

Разом з тим, дослідження сучасного стану інноваційної сфери показує: для успішної реалізації наміченої стратегії необхідно вирішити ряд

невідкладних завдань, пов'язаних із запуском механізму поширення інновацій, їх стимулювання та правового регулювання. Для цього знадобляться не тільки матеріальні ресурси, а й кадри, достатньою мірою зацікавлені у створенні інтелектуального продукту.

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Н.В.Сілецька, к.е.н., доцент,
Херсонський державний аграрний університет*

Успішна інноваційна діяльність аграрних підприємств протягом інноваційного циклу залежить від належного рівня інноваційного потенціалу підприємств. Інноваційний потенціал передбачає реальну або ймовірну спроможність підприємств виконувати цілеспрямовану роботу у сфері розробки, виробництва й упровадження інноваційного продукту або процесу. Стабільність та успішність інноваційної діяльності підприємств, як свідчить світова практика, значною мірою залежить від їх інноваційної активності, тобто постійного оновлення ідей, новацій, розробки, виробництва, й просування на ринок ефективної у виробництві і споживанні інноваційної продукції.

Інноваційний потенціал аграрних підприємств може розглядатися як система взаємопов'язаних чинників і ресурсів, які відповідають умові забезпечення постійної інноваційної активності підприємств у сфері пошуку, розробки й упровадження інноваційних продуктів і процесів. Зрозуміло, що така система буде орієнтована на рівень розвитку інноваційної активності підприємств і визначатиме їх спроможність (матеріальну, інтелектуальну, інформаційну, економічну тощо) до реалізації цілей інноваційної діяльності на основі постійного пошуку, використання і розвитку нових сфер і способів реалізації наявних і перспективних внутрішніх та ринкових можливостей. Виходячи з важливості розвитку інноваційного потенціалу, постає необхідність розгляду питань його формування та управління розвитком.

Вивченню питань, пов'язаних з інноваційною діяльністю підприємств, зокрема проблем інноваційного потенціалу, приділяють увагу чимало вітчизняних та зарубіжних дослідників, таких як: Й.Шумпетер, Ю.Яковець, В.Бойко, В.Геець, М.Гладкий, А. Гречан, В.Захарченко, О.Кристалний, Б. Лісін, І.Лукінов, С. Лютий, С. Покропивний, П.Саблук, Н.Чумаченко, С.Ягудін та інші. Проте, незважаючи на велику кількість наукових праць і досліджень з даної тематики, слід зазначити, що в літературі не існує єдиного трактування